

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про сільський зелений туризм

Проект

Цей Закон визначає загальні правові, організаційні та соціально-економічні засади реалізації державної політики України в галузі сільського зеленого туризму та спрямований Закон на забезпечення закріплених Конституцією України прав громадян на відпочинок, свободу пересування, охорону здоров'я, на безпечне для життя і здоров'я довкілля, задоволення духовних потреб та інших прав при здійсненні туристичних подорожей. Він встановлює засади раціонального використання туристичних ресурсів та регулює відносини, пов'язані з організацією та здійсненням сільського зеленого туризму на території України.

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

- 1.1. **сільській зелений туризм** - відпочинковий вид туризму, що передбачає тимчасове перебування туристів у сільській місцевості (селі) та отримання ними послуг сільського зеленого туризму;
  - 1.2. **послуги сільського зеленого туризму** - діяльність членів особистого селянського, особистого підсобного або фермерського господарства з надання послуг бронювання, розміщення, харчування, інформаційного обслуговування, інших видів послуг, що спрямовані на задоволення потреб туристів;
  - 1.3. **сільській господар** - член особистого селянського, особистого підсобного або фермерського господарства, що здійснює господарську діяльність з використанням земельних ділянок та майна, які належать членам зазначених господарств на правах власності або оренди відповідно до законодавства України;
  - 1.4. **сільська садиба** - житловий будинок з присадибною земельною ділянкою, в якому постійно проживає сільський господар та члени його родини або інший житловий будинок, що знаходиться за місцем постійного проживання зазначених осіб, та належить на праві власності сільському господарю або будь-кому з членів родини, що постійно проживають разом з ним.
2. Усі інші терміни, вживані в цьому Законі, вживаються у тому значенні, в якому вони викладені в Законі України "Про туризм" та Законі України "Про особисте селянське господарство".

Стаття 2. Законодавство України про сільський зелений туризм

1. Законодавство України про сільський зелений туризм складається з Конституції України, [Закону України "Про туризм"](#), [Закону України "Про особисте селянське господарство"](#), цього Закону, інших [актів законодавства України](#).

Стаття 3. Особливості діяльності з надання послуг у сфері сільського зеленого туризму

1. Діяльність з надання послуг у сфері сільського зеленого туризму не відноситься до підприємницької діяльності за умови, якщо сукупний річний дохід від діяльності у сфері сільського зеленого туризму не перевищує річного розміру прожиткового мінімуму у розрахунку на сільського господаря та на кожного члена родини, які постійно проживають з ним.
2. Розмір прожиткового мінімуму встановлюється законодавством України.
3. У разі перевищення рівня доходів, що передбачені частиною першою цієї статті, надання послуг сільського зеленого туризму має здійснюватись на засадах підприємництва. При цьому в якості суб'єкта підприємницької діяльності може бути зареєстрований як сам сільський господар, так і будь-хто із членів його родини, що постійно проживає з ним та не має обмежень у здійсненні зазначеної діяльності.
4. У випадку розташування сільської садиби в сільській місцевості, яке відноситься до курортної та/або лікувально-оздоровчої зони, сільські господарі або члени його родини зобов'язані зареєструватися як суб'єкти підприємницької діяльності. Оголошення природних територій курортними і лікувально-оздоровчими зонами здійснюється згідно з чинним

законодавством України.

5. Реєстрація сільських господарів або членів їхніх родин як суб'єктів підприємницької діяльності з надання послуг у сфері сільського зеленого туризму не тягне за собою їхній вихід з-під юрисдикції цього Закону.

6. Діяльність сільських господарів, що надають послуги у сфері сільського зеленого туризму, не підлягає ліцензуванню.

Стаття 4. Суб'єкти діяльності в сфері сільського зеленого туризму

1. Суб'єктами, що здійснюють та/або забезпечують діяльність у сфері сільського зеленого туризму, є:

- сільські господарі, а також створені ними громадські організації, їхні об'єднання, діяльність яких є необхідною умовою для належного створення пропозиції та надання послуг сільського зеленого туризму;

- фізичні особи - споживачі послуг сільського зеленого туризму.

2. Суб'єктами, що здійснюють та/або забезпечують діяльність в сфері сільського зеленого туризму, також можуть бути фізичні та/або юридичні особи, що надають допоміжні послуги (агентські, посередницькі, рекламні, інформаційні тощо) сільським господарям або споживачам послуг сільського зеленого туризму.

Стаття 5. Облік сільських садиб, які надають послуги у сфері сільського зеленого туризму

1. Сільські садиби, які надають послуги у сфері сільського зеленого туризму, підлягають обліку.

2. Облік сільських садиб, які надають послуги в сфері сільського зеленого туризму, здійснюють сільські, селищні ради за місцем розташування сільської садиби в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади з питань статистики.

3. У випадку припинення сільським господарем надання послуг у сфері сільського зеленого туризму, сільська, селищна рада вилучає його сільську садибу з обліку сільських садиб, які надають послуги у сфері сільського зеленого туризму.

РОЗДІЛ II. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Стаття 6. Основні напрями державної політики у сфері сільського зеленого туризму. Способи та принципи реалізації державного регулювання в сфері сільського зеленого туризму

1. Основними напрямками державної політики у сфері сільського зеленого туризму є:

- удосконалення правових засад регулювання відносин в сфері сільського зеленого туризму;

- всебічне заохочення громадян України до участі в розвитку сільського зеленого туризму;

- визнання сільського зеленого туризму важливою підсобною ланкою туристичної індустрії України та важливим фактором забезпечення самозайнятості та підвищення рівня життя сільського населення;

- залучення національних та іноземних інвестицій у розвиток сільського зеленого туризму;

- створення сприятливих умов для розвитку сільського зеленого туризму, підтримка пріоритетних напрямів діяльності в цієї сфері шляхом спрощення та гармонізації податкового, валютного, митного, прикордонного та інших видів регулювання;

- створення економічних умов, які стимулюють розвиток сільського зеленого туризму та сільських територій;

- забезпечення цільового кредитування сільських господарів;

- сприяння перетворенню сільського зеленого туризму у високорентабельну та конкурентноспроможну сферу діяльності;

- забезпечення популяризації сільського зеленого туризму;

- заохочення сільського населення до розвитку приватної ініціативи;

- розвиток соціальної інфраструктури територіальних громад;

- організація та розвиток системи підвищення якості послуг та інформаційного забезпечення сільських господарів та споживачів послуг сільського зеленого туризму;

- залучення майна та коштів юридичних і фізичних осіб з метою створення комплексу якісних послуг в галузі сільського зеленого туризму;

- врахування потреб сільського зеленого туризму при розробці та затвердженні загальнодержавних і місцевих програм розвитку туризму.

2. Основні пріоритетні напрямки державної політики в сфері сільського зеленого туризму визначаються у загальнодержавній програмі розвитку туризму в Україні.

3. Реалізація державної політики в сфері сільського зеленого туризму здійснюється шляхом:

- визначення та реалізації основних напрямів державної політики в цієї сфері;

- встановлення принципів та засад стандартизації туристичних послуг в сфері сільського зеленого туризму;

- спрямування бюджетних коштів на розробку та реалізацію програм розвитку сільського зеленого туризму, а також на

- популяризацію та рекламу сільського зеленого туризму в Україні та за її межами;
- нормативного регулювання відносин у сфері сільського зеленого туризму;
- делегування повноважень щодо проведення категоризації сільських садиб об'єднанням сільських господарів;
- організації та здійснення статистичного обліку і звітності в сфері сільського зеленого туризму;
- організації та здійснення державного контролю за дотриманням законодавства в сфері сільського зеленого туризму;
- сприяння в ініціюванні, розробці та реалізації міжнародних програм, а також програм, що реалізуються за рахунок зовнішніх інвестицій, грантів, тощо в сфері сільського зеленого туризму;
- надання всебічної допомоги у створенні інфраструктур з розвитку сільського зеленого туризму в Україні.

4. Ключовим принципом державного регулювання в сфері сільського зеленого туризму є делегування функцій та повноважень центрального органу виконавчої влади у сфері туризму громадським об'єднанням сільських господарів за умови відповідності таких громадських об'єднань вимогам, що встановлені законом.

Стаття 7. Органи, що здійснюють регулювання в сфері сільського зеленого туризму

Регулювання в сфері сільського зеленого туризму здійснюється Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади з питань туризму, Верховною Радою Автономної Республіки Крим та Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також іншими органами в межах їхніх повноважень.

Стаття 8. Повноваження органів законодавчої, виконавчої влади України та органів місцевого самоврядування в сфері сільського зеленого туризму

1. Повноваження органів законодавчої та виконавчої влади України в сфері сільського зеленого туризму визначені цим Законом та іншими актами законодавства України.

2. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень вирішують наступні питання з розвитку сільського зеленого туризму:

- при розробці проектів регіональних програм розвитку туризму включають в проекти цих програм програми розвитку сільського зеленого туризму в регіоні;
- сприяють розвитку сільського зеленого туризму в регіоні, заохочують сільських господарів до надання послуг в цієї сфері;
- вживають заходи з розвитку соціальної інфраструктури й благоустрою з метою підвищення туристичної привабливості регіону та населеного пункту;
- сприяють створенню громадських об'єднань сільських господарів, що сприяють розвитку послуг в сфері сільського зеленого туризму, співпрацюють з ними в вирішенні питань розвитку цієї сфери;
- створюють на місцях сприятливі адміністративно-організаційні умови для заохочення місцевого населення до надання послуг в сфері сільського зеленого туризму;
- вирішують інші питання розвитку сільського зеленого туризму в регіоні відповідно до законодавства України.

Стаття 9. Програми розвитку сільського зеленого туризму в Україні

1. Програми розвитку сільського зеленого туризму є невід'ємними складовими частинами державних цільових, регіональних, місцевих та інших програм розвитку туризму.

2. Зазначені програми розробляються і затверджуються органами державної влади та органами місцевого самоврядування в межах їхніх повноважень з метою раціонального використання і розвитку сільських, селищних та регіональних туристичних ресурсів у сфері сільського зеленого туризму (природних, культурологічних, етнографічних, історичних, соціально-побутових тощо), їхнє збереження та відновлення; заохочення сільських господарів до надання послуг в сфері сільського зеленого туризму; патріотичного, екологічного виховання населення; створення нових робочих місць та збільшення доходів сільського населення; розвитку соціальної інфраструктури і благоустрою сіл та малих населених пунктів, забезпечення конституційних прав громадян на відпочинок та інших прав громадян.

3. Порядок формування, фінансування і реалізації регіональних та місцевих програм розвитку сільського зеленого туризму визначається відповідно до чинного законодавства України.

Стаття 10. Фінансове забезпечення державної політики в галузі сільського зеленого туризму

1. У проекті Державного бюджету України та проектах місцевих бюджетів щорічно передбачати кошти на розробку і реалізацію програм розвитку сільського зеленого туризму, а також на популяризацію та рекламу сільського зеленого туризму в Україні та за кордоном.

2. Фінансове забезпечення діяльності у сфері сільського зеленого туризму може здійснюватися за рахунок грантів, коштів

міжнародних програм та проектів, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством України.

РОЗДІЛ III. БЕЗПЕКА СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Стаття 11. Безпека в сфері сільського зеленого туризму

1. Забезпечення безпеки життя, здоров'я, майна туриста та сільського господаря протягом існування між ними взаємовідносин з надання (отримання) послуг сільського зеленого туризму здійснюється на основі взаємної відповідальності сторін згідно з чинним законодавством.
2. Місцеві органи самоврядування та/або особи, що ними уповноважені, зобов'язані в межах своїх повноважень та при необхідності надавати суб'єктам діяльності у сфері сільського зеленого туризму вичерпну інформацію та відомості щодо:
  - можливих джерел небезпеки під час перебування у відповідному населеному пункті;
  - місць знаходження лікувальних установ, рятувальних служб, органів міліції, пожежних частин інших невідкладних служб допомоги та порятунку, що діють в межах території перебування тощо, а також засобів першої медичної допомоги, засобів зв'язку для виклику невідкладних служб;
  - інших необхідних заходів із забезпечення безпеки сільського зеленого туризму.
3. Сільські господарі зобов'язані надавати всю відому їм інформацію та відомості стосовно безпеки туристів протягом їхнього перебування в сільській садибі.
4. Суб'єкти сільського зеленого туризму несуть відповідальність за недотримання правил безпеки, визначених чинним законодавством України та умовами договору про надання послуг в сфері сільського зеленого туризму.

Стаття 12. Страхування та медичне забезпечення туристів у сфері сільського зеленого туризму

1. Страхування, медичне обслуговування туристів тощо здійснюється згідно з чинним законодавством України.
2. При розміщенні сільські господарі повинні проінформувати туристів про наявність найближчих медичних закладів, адреси та телефони таких закладів та умови обслуговування в них.

РОЗДІЛ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Стаття 13. Встановлення категорій сільських садіб

1. З метою та в порядку, визначеному чинним законодавством України, сільським садибам за заявою сільського господаря можуть присвоюватись відповідні категорії якості та рівня обслуговування.
2. Присвоєння відповідної категорії якості та рівня послуг здійснюється всеукраїнськими об'єднаннями сільських господарів на підтвердження відповідності сільської садиби встановленим вимогам та наявності певного комплексу та рівня якості послуг. Всеукраїнське об'єднання сільських господарів вправі встановлювати додаткові до загальнонаціональних вимоги та критерії якості об'єктів та послуг сільського зеленого туризму.
3. Загальнонаціональні вимоги до безпеки сільських садіб та якості послуг у сфері сільського зеленого туризму встановлюються шляхом затвердження відповідних стандартів та враховуються при категоризації сільських садіб.
4. Присвоєння відповідної категорії якості та рівня послуг підтверджується відповідним сертифікатом.

Стаття 14. Договір про надання послуг у сфері сільського зеленого туризму

1. Договір про надання послуг у сфері сільського зеленого туризму повинен визначати перелік послуг, що надаються туристам сільськими господарями, умови їхнього надання, вимоги до якості послуг, порядок оплати та розрахунків за надані послуги, термін дії договору, права та обов'язки сторін, їхня відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору, порядок і умови внесення змін до договору або його розірвання та інші умови, що не суперечать чинному законодавству.
2. Договір про надання послуг в сфері сільського зеленого туризму може укладатися в письмовій або усній формі з урахуванням особливостей, передбачених Цивільним кодексом України.
3. Договір про надання послуг в сфері сільського зеленого туризму вважається укладеним в усній формі, якщо споживач послуг попередньо повністю або частково сплатив їхню вартість, а сільський господар підтвердив отримання плати відповідною розпискою (квитанцією).

4. Відповідальність за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю та майну замовника під час здійснення ним туристичної подорожі, визначається відповідно до цивільного законодавства України, якщо договором про надання послуг в сфері сільського зеленого туризму не передбачена підвищена відповідальність.

5. Спори щодо надання послуг сільського зеленого туризму між сільським господарем і споживачем цих послуг щодо виконання ними своїх обов'язків за умовами договору вирішуються згідно з чинним законодавством України.

Стаття 15. Права та обов'язки суб'єктів діяльності в сфері сільського зеленого туризму

1. Загальні права та обов'язки суб'єктів діяльності в сфері сільського зеленого туризму передбачені Законом України "Про туризм" з урахуванням особливостей цього Закону.

2. Сільські господарі мають право:

- самостійно визначати назву, перелік, обсяги, вартість послуг сільського зеленого туризму, встановлювати розпорядок роботи, приймати остаточне рішення щодо надання або ненадання послуги, вільно розпоряджатись своїм майном та реалізовувати інші права, встановлені Конституцією та іншими актами чинного законодавства України;
- вимагати від замовників (споживачів) послуг сільського зеленого туризму документи, що містять інформацію про їхню особу та про місце постійного проживання (реєстрації);
- вести самостійну діяльність з рекламування особистого селянського (фермерського) господарства та залучення туристів до користування туристичними послугами сільського зеленого туризму, що надаються сільськими господарями;
- в разі, якщо сукупний річний дохід від діяльності у сфері сільського зеленого туризму не перевищує річного розміру прожиткового мінімуму у розрахунку на сільського господаря та кожного члена родини, які постійно проживають з ним у межах однієї сільської садиби, вести діяльність з надання туристичних послуг в сфері сільського зеленого туризму, які визначені цим Законом, без реєстрації сільського господаря або будь-кого з членів його родини як суб'єктів підприємницької діяльності з надання туристичних послуг;
- вносити до уповноважених органів місцевої державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, а також інших органів, що здійснюють регулювання в сфері сільського зеленого туризму, пропозиції щодо збереження та збагачення туристичних ресурсів села, території, регіону; розвитку туристичної діяльності в сфері сільського зеленого туризму, вдосконалення законодавчої та іншої бази в галузі туризму;
- отримувати від уповноважених органів місцевої державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, а також інших органів, що здійснюють регулювання в сфері сільського зеленого туризму, передбачену законами України допомогу в необхідній професійній підготовці особистого селянського, особистого підсобного або фермерського господарства, а також самих господарів та членів їхніх родини до діяльності в сфері надання туристичних послуг сільського зеленого туризму;
- з метою захисту своїх законних прав і інтересів у сфері надання послуг сільського зеленого туризму, створювати неприбуткові організації з туристичної діяльності, а також їхнє об'єднання в порядку, визначеному Цивільним кодексом України, Законом України "Про об'єднання громадян", іншими законами України;
- виступати спонсорами у місцевих програмах, спрямованих на розвиток і збільшення туристичної привабливості місцевих населених пунктів (сіл), програмах збагачення природних ресурсів довкілля, збереження та відновлення об'єктів туристичного показу, програмах розвитку окремих туристичних об'єктів і галузі туризму в цілому;
- реалізовувати інші права, передбачені Конституцією України і законами України.

3. Сільські господарі зобов'язані:

- в разі, якщо сукупний річний дохід від діяльності у сфері сільського зеленого туризму перевищує сукупний річний розмір прожиткового мінімуму у розрахунку на сільського господаря та кожного члена його родини, які постійно проживають з ним в межах однієї сільської садиби, зареєструватись у визначеному законодавством України порядку як суб'єкт підприємницької діяльності;
- забезпечувати умови розміщення (проживання) та харчування туристів у відповідності до протипожежних, санітарних та інших вимог, передбачених нормативними актами України для будинків/помешкань;
- вести журнал обліку туристів;
- надавати туристам необхідну і достовірну інформацію щодо місць розташування та графіку роботи об'єктів сфери обслуговування, поліклініки, міліції, пошти, телеграфу, ощадних кас, банків та інших закладів;
- вживати заходів із охорони і збереження навколишнього середовища (поширювати серед туристів інформацію про правила екологічно безпечної поведінки; не допускати появи смітників шляхом встановлення спеціальних контейнерів для сміття вздовж туристичних маршрутів; відмічати спеціальними знаками місця для складання побутових відходів; здійснювати інші заходи із збереження довкілля, тощо).

Стаття 16. Об'єднання сільських господарів

1. З метою реалізації прав на здійснення діяльності у сфері сільського зеленого туризму сільські господарі можуть об'єднуватись та утворювати громадські організації, що створюються відповідно до Закону України "Про об'єднання громадян" з урахуванням норм цього Закону.

2. Громадська організація, яка об'єднує сільських господарів, а також їхнє об'єднання здійснює такі повноваження в сфері сільського зеленого туризму:

- бере участь у розробці нормативно-правових актів у галузі сільського зеленого туризму;
- проводить категоризацію сільської садиби;
- бере участь у професійній підготовці та перепідготовці сільських господарів;
- вживає заходів щодо популяризації сільського зеленого туризму;
- на добровільних засадах веде облік сільських господарів, включаючи інформацію про послуги, що надаються ними;
- організовує та проводить ярмарки, фестивалі, конкурси, виставка тощо;
- готує та подає пропозиції до загальнодержавних та місцевих програм розвитку сільського зеленого туризму;
- має інші повноваження, що не суперечать чинному законодавству України та їхнім статутами.

3. Діяльність громадських організацій, що створені сільськими господарями, а також їхні об'єднання з популяризації сільського зеленого туризму, ведення баз даних та розповсюдження інформації про послуги, що надаються, не розглядається як турагентська чи туроператорська діяльність та не підлягає ліцензуванню.

V. КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Стаття 17. Органи, уповноважені на здійснення контролю за діяльністю в сфері сільського зеленого туризму

Контроль за додержанням вимог законодавства з питань діяльності в сфері сільського зеленого туризму, вживання інших заходів за порушення законодавства у сфері сільського зеленого туризму здійснюється державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями сільських господарів у випадках і в порядку, визначених законом.

Стаття 18. Відповідальність за порушення положень цього Закону

Особи, винні в порушенні положень цього Закону, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

Стаття 19. Порядок розгляду спорів з питань надання послуг сільського зеленого туризму

Спори з питань надання послуг у сфері сільського зеленого туризму розглядають судом або третейським судом відповідно до чинного законодавства України.

РОЗДІЛ VI. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Доповнити пункт 4.3 статті 4 Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., N 37, ст. 308; із змінами, внесеними Законом України від 1 липня 2004 року N 1958-IV) підпунктом 4.3.37 наступного змісту: "4.3.37. Доходи від надання послуг сільського зеленого туризму, в розмірі, що не перевищує сукупного річного розміру прожиткового мінімуму у розрахунку на сільського господаря та на кожного члена родини, які постійно проживають з ним у межах однієї сільської садиби".

3. Кабінету Міністрів України у місячний строк після набрання чинності цим Законом:

- підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;
- відповідно до своєї компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;
- привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їхніх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.